

van lezingen en voordrachten, gehouden op bijeenkomsten van de " O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N " Voor wekelijkse ontvangst opgeven aan: J. L. Buitendijk, Alg. Leid., Buys Ballotstraat 11 's-Gravenhage. Alle correspondentie: Alg. Secr. W. Chr. C. v. E I J K E L, Magnoliastraat 32 's-GRAVENHAGE Telefoon: 32 44 77.

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

De Leiding herdenkt bij de opening het overlijden van het lid onzer Orde Mevr. Feber, die hedenmiddag begraven is. Spr. verzoekt een ogenblik stilte.

Goeden avond vrienden,

Aan de woorden van de voorzitter kan ik alleen dit toevoegen: Zoals ieder mens die goed gestreefd heeft, heeft ook deze persoon - die de gedachte van onze Orde probeerde uit te dragen - haar weg gevonden. Dat wil niet zeggen dat zij nu in de hoogste sferen is, maar zij heeft inderdaad, wat U noemt, het licht gevonden. Het is misschien erg prettig voor U dat te weten.

En dan, U weet allemaal - en als U het niet weet dan breng ik het hierbij toch onder Uw aandacht - dat wij in onze Orde wezens zijn die eens geleefd hebben als mens en die nog niet bereikt hebben een zodanig inzicht dat zij de volledige waarheid kennen; dat wij krachtens ons wezen en zijn, onze bewustwording, misschien vele zaken anders zien dan U, maar niet in staat zijn om alle feiten te weten, noch de gelukkige eigenschap bezitten foutloos te zijn. Wij hebben onze fouten en wij kunnen fouten maken, ook in wat wij spreken, vandaar dat ik U vriendelijk en dringend verzoekom vooral zelfstandig na te denken over datgene wat wij U brengen. Zouden er punten bij zijn die niet duidelijk zijn - die in tegenspraak zijn met hetgeen U weet of meent te weten - dan wordt het onzerzijds op prijs gesteld wanneer U dat te kennen geeft. Ik mag hierbij voegen dat het niet in onze bedoeling ligt om over te gaan tot een debat, maar een wederzijdse uiteenzetting van standpunt te allen tijde waarderen. En daarmee is deze inleiding, mijne vrienden, voorbij. Wat er te zeggen was op dit gebied is gezegd en ik kan overgaan tot het onderwerp dat wij dan voor deze avond zelf U brengen. Ik zou voor U willen spreken over DE VROEGE BEWUSTWORDING IN DE MENS, want het is begrijpelijk dat de mensheid lang, heel lang bestaan heeft, dat die mensheid haar taak voortdurend volbrengt naar haar eigen inzichten en meestal naar haar beste inzichten. Maar altijd - wanneer wij ook de geschiedenis der mensheid beschouwen in een ver verleden of misschien in de toekomst - zijn er enkelingen die als lichtbakens boven de menigte uitsteken en soms als stichters van godsdiensten, soms als profeten of helden optredend, soms zijnde vorsten of koningen, het lot van de menigte op aarde leiden. Opvallend is daarbij dat ze dit meestal niet doen door geweld en dat zijzelve zeer vaak door geweld sterven. Nu zou ik dan terug willen gaan tot de zeer oude tijd en ik zou willen spreken allereerst over de prediker, held, bard en vorst, die later onder een toevoeging van "i-s" aan zijn naam gekomen "Osiris", de vorst Osir. Osir is een mens geweest zoals ieder mens; hij was geen god en hij werd niet geboren als held, maar er werd hem de gelegenheid gegeven kennis te nemen van de religieuze gebruiken van zijn volk, en, gedreven door een ontembare zwerflust, bezocht hij vele landen. En terugkerende in zijn land werd hij niet - wat krachtens zijn afkomst te verwachten was - een heerser, maar een leraar. Hij heeft vele geheimen der natuur doorgrond, en het is al weer opmerkelijk dat de openbaringen die hij gedaan heeft volkomen in overeenstemming waren met de ontwikkelingsgraad van het volk waarvoor zij bedoeld waren. De mens was gekomen via een primitief fetischisme, een Sjamanistische toverdienst, tot een begrip van godendom. En er waren vele goden in die wereld, want in elke stad erkende men een god; een facet van het grote goddelijke gaf haar of hem een symbool. Ja veelal had men zelfs een tweeheid van goden die dan symboliseerden tegenover elkaar: de vrouwelijke aarde en het mannelijk principe van de stralende kracht uit de cosmos, gesymboliseerd door de zon, of ook wel door het vuur. Deze mensen nu hadden allen het besef: er is een god, maar zij zagen deze god niet als een onaantastbaar wezen. In hun opvattingen was een god een onsterfelijk mens en werd deze god geleid door dezelfde begeerten en hartstochten die in een menselijke wereld leven. Kort en goed, hun voorstelling van het goddelijke vertoonde veel overeenkomst met de z.g. astrale wereld, de wereld waarin het begeerteleven wel de grootst mogelijke invloed heeft. Osir kon niet onmiddellijk beginnen te spreken over een al-god; dit was niet voldoende begrijpelijk zelfs voor de geleerden van zijn dagen. Toch had hij dit erkend; zo moest hij dan voorstellen de werkelijkheid op een

symbolische wijze. En hij begon te leren: achter de zon en achter de aarde, achter alle sterren staat een macht. En ziet dit is een macht, want wanneer gij gaat zult gij zien de geest van die ster, de god van dat deel van de wereld, maar allen dragen zij hetzelfde aangezicht, want ziet ze zijn uit één geboren. Dit was een zeer juiste voorstelling, die niet alleen in overeenstemming was met het veelgodendom dat in die tijden heerste, maar het was bovendien wel zeer sterk in overeenstemming met de waarheid, waar uiteindelijk elke engel toch niets anders is dan een goddelijke kracht, gepersonifiëerd op een bepaalde wijze. Deze waarheid echter was niet voldoende. En zo begon hij dan met te spreken over de onsterfelijkheid van de mens. En ook daaraan uitdrukking gevende, heeft hij dat gedaan in termen die primitief maar daarom niet minder treffend of juist waren. De mens - zo zegt hij - stervende, gaat op tot de rechter van Maat, die zit in de grote Hof, omgeven door de 42 die zijn rechter en aanklager tegelijk en de weg daarheen is de weg der verschrikking. Want ziet, draken en demonen versperren het pad, de zwarte lotus bloeit en de koningslang dreigt. En wee hen die gaan zonder moed, of niet kennende het antwoord op de eeuwige vraag van de spookachtige wereld rond hen. Dit overigens - als terzijde - heeft later aanleiding gegeven tot de sterk formalistische spreuken van het dodenboek, waarbij voor elke macht een aparte sleutel werd gegeven. Deze Osir ging echter verder want, zo zegt hij: die binnentreedt in het gerechtshof van de onderwereld - van het geestelijk Maat - zal zich vinden klein tegenover de giganten van rechters en elk zal hem een vraag stellen; die vraag zal steeds betekenen: hebt gij niet gezondigd tegen de hoogste waarde die gij kent in Uw hart? Hebt gij U niet vergrepen door begeerten tegen dat wat gij kende als zuivere waarde in Uw hart? Want ziet, in het hart wordt de mens gewogen. Ook dit is weer een zeer opvallend iets. Het spijt mij dat ik de oorspronkelijke strofen U niet kan weerhalen, want het is een lied, het is ook een mysteriespel geweest nog lang en in de oude Egyptische mysteriën komen nog enkele zinsneden voor die uit deze oorspronkelijke leerliederen van de predikende held Osir gekomen zijn. Let wel, allereerst stelt hij één god en hij stelt die god in een aanvaardbare vorm. Dan stelt hij: de weg tot het goddelijke ligt in Uw eigen wezen, want dat is het hart dat gewogen wordt. Maar, zo gaat hij verder, niet zijn de rechters zonder genade, want waar de weegschaal aarzelt, zo zullen zij inwerpen de veer van Maat, gegeven door Isis. Isis staande voor de wereld, de materie, haar bezwaren ^{ver} oordelen. Omwille van de stof wordt U dus iets toegegeven. En wanneer de schaal slaat naar de goede zijde, zo zult gij rijzen en staan gelijk-groot met diegenen die Uw rechters zijn. En dan staat er een strofe die men later heeft weggelaten: en ziet hen in het gelaat en gij zult hen eerst zien als Uw broeders en dan erkennen als Uw eigen ziel en wezen. Wel opmerkelijk dat in tijden die voor U nog gehuld liggen in een voor-historisch duister, reeds een lichtende geest dergelijke gedachten op aarde kon brengen. Dit is niet het enige voorbeeld dat ik U aan kan halen, want haast iedere grote geest die leefde op aarde, heeft op een dergelijke wijze uiting gegeven aan zijn opvattingen. Wat dat betreft is het misschien opmerkelijk aan te halen een heerser uit de tijd ná Christus, men noemt hem Dsjengis-Khan, de titel die hijzelve nam; en die hem verleend werd door de Mongolen: Dsjengis-Ka Khan. Deze mens die de horden jaagde over de gehele toenmalige wereld, zijn Mongoolse steppenruiters deed doordringen tot bij Danzig, ze deed zwerven rond de Wolga en een rijk vestigen en hen voerde tot voor de poorten van een beschaafd Europa, deze mens gaf zijn volk een wet, een wet die gebaseerd was op het volk zelve en het geloof van dat volk. En het eerste artikel, het artikel dat dan nooit zo luidruchtig werd afgekondigd maar dat wel het voornaamste was van deze wet - religieus gezien - luidt: er is in hemel en aarde slechts één god, één macht; van hem komt al het zijnde, van hem komt rijkdom en armoede, leed en vreugde en niet zal zich wagen te verzetten een mens tegen zijn grootheid. Dat is ook een zeer opvallend artikel. Verder vinden we verschillende bijgelovigheden daarin, zeker, het was een Mongolen-volk. En wanneer deze zelfde Dsjengis-Ka Khan dan zegt: "gij zult niet baden of wassen in water terwijl de donder rolt", dan bedoelt hij hier alleen mee: "gij volk dat zo bang zijt voor al dat onheil van de hemel, houdt U van het water opdat ge niet uit angst erin stort en omkome", maar dat kan hij niet zeggen, een oude vergrijsde steppenruiter die werd tot keizer over China, India, Perzië. Een groot vorst, maar wie z'n wet kent zal moeten toegeven dat deze wrede en barbaarse vorst een goddelijke vonk in zich gedragen heeft, want buiten alle bijgeloof om, erkende hij de macht van één god. Ik zou daarover verder ook uit kunnen wijden, maar het is uiteindelijk niet mijn taak U hier een overzicht te geven van de helden uit de Oudheid, maar om U te laten zien hoe altijd weer zekere gedachten als lichtende punten uit-

steken boven de drang en de waan van de massa. Wij kennen - een rijkelijke tijd voor Christus' geboorte - een andere filosoof, een Chinees; hij is een vriend en ik geloof ook zelfs een leerling van de bekende Khoeng Foet-tze (Confucius). Deze, Yang Tchiang genaamd, geeft beschouwingen over de Tao-leer, zoals die in die tijd ontwikkeld wordt en er is één opmerking in zijn strofen die hem ook in de rij van onsterfelijken een plaats waardig maakt. Hij zegt n.l. dit: zo gij zegt "Tao is mijn kracht en mijn leven is gebonden door Tao", zo weet dat Tao niet is een lege vorm, dat Tao niet is de kracht van het geslacht, maar dat ze is de wil van de macht die alles regeert, hem die heeft geschapen de keizer, de witte keizer die zit in de vreemde pauwenhof in de blauwe lucht. Dat is een dichterlijke strofe en zij klinkt wat duister. Maar wanneer men weet dat deze Chinezen geloofden dat het in de hemel zo ongeveer was als op de aarde; dat er een keizer was met een hofhouding, die dan weer vier onderkoningen onder zich had, vorsten van de windstreken, die zal deze aanspeling misschien beter begrijpen. Tao was een leefregel, een wijze van leven, waarbij het voorgeslacht werd geëerd door het levende geslacht en het levende geslacht streefde om een waardig voorgeslacht te worden voor de nakomelingschap. Tao was een wet van eer, maar deze Yang Tchiang weet plotseeling lichtend door al deze filosofische overwegingen en deze staatkundige beschouwingen heen: dit kan niet voldoende zijn, wanneer het alleen maar een lege wereld is, een wereld die uit vormen wordt opgebouwd, er moet iets anders achterschuilen. En dan zoekt hij en dan komt hij tot de conclusie: achter al datgeen waaraan wij geloven - al datgeen wat ons praktische volk dan toch nog bezit aan geloof - is een onzichtbare kracht. En hoe noemen wij die kracht? Wij hebben Hem de naam "God" gegeven. Hij zegt het niet maar hij duidt het aan. En menig student is in China een vreemde weg gegaan door zijn geschriften, maar geen slechte weg. Gij wilt wat anders horen? Goed, ik ben nog niet ten einde met mijn reeks. Er is eens een Zoeloc-vorst geweest die Tsoefoe heette; het werd zelfs meerdere malen herhaald als ik mij niet vergis. Van deze vorst is heel weinig overgebleven; de grote Impies die hij bevolen heeft, waren al vernietigd toen het rijk van de Bosjesmannen begon. Hij is misschien een schaduw in het verre verleden geworden, maar hij herinnert aan een vorst die gewél kent, aan Dingaen, wreed en heerser vol geweld. Maar wanneer de vorsten hem vragen: Heer, roep ze tezamen de priesters en regemakers, bezweer ze de goden aan te roepen, beveel ze de geesten te verdrijven, want ziet vuur dreigt onze wereld en het water is geworden als een kostbare schat die onze lippen slechts zelden beroert. Wat antwoordt hij dan? Macht hebben de tovenaars en wijsheid de voorspellers, maar wat gij vraagt kán niet gegeven worden door kleine kracht; achter de wolken is de Heer die dit geven kan, maar ik ken niet zijn naam en bezit geen macht over Hem. Opvallend alweer het begrip van een alles overkoepelde godheid. Het zijn niet alleen de priesters en de profeten, het zijn soms de vorsten, ja de tirannen die er toch niet omheen kunnen in een verlicht ogenblik te bevestigen: er is maar één God en meer niet. De massa kan dat niet aanvaarden, experimenten op godsdienstig gebied mislukken telkenmale weer. Het bekendste voorbeeld is dat van Ichnaton (ook wel genaamd Echnaton), Ichnaton de Pharao, die dacht in het symbool der zon gevonden te hebben het voor Egypte aanvaardbare beeld van de ene en enige God. Z'n naam is verwijderd van de monumenten, z'n beelden zijn verbrijzeld; het volk kon de gedachte nog niet aanvaarden. Maar was hij niet een verlichte figuur die zelfs uitsteekt boven een Mozes, omdat Mozes z'n volk toch nog een stangod geeft, terwijl Aton reeds een universele opvatting is. Zeker, Mozes is een groot meester geweest in een geheim-wetenschap en van Egypte en van de Semitische volkeren. Hij heeft grote dingen gedaan, maar hij is eerst groot geworden doordat hij het begin is geweest van een reeks van profeten die door diezelfde geest gedreven het volk van Israël bereid hebben gemaakt tot grootse daden. Uit Israël kon de grootste onder deze lichten der aarde geboren worden en dit krachtens ook het werk van Mozes, krachtens het wegstreven van Abraham, die een nieuwe, een andere god zocht, een god die nog veel verwant was met de gebruiken en opvattingen van verschillende Parzi's, zeker, maar toch een god die al universeel was. En zo is Abraham groter dan Mozes. Ik zou door kunnen gaan, urenlang, en de woorden zouden mij niet mankeren en de feiten niet, om U een opsomming te geven, een eindeloze reeks van grote geesten en wat zij de mensheid brachten, maar dit is toch uiteindelijk niet ons doel. Wat ik U hier ga vertellen dat kunt U zichzelf documenteren, dat hoef ik niet voor U te doen. Er is achter alles in deze wereld een drijvende kracht, een drijvende kracht die U niet Uw vrijheid ontnemt, dat niet, maar die, wanneer ge rijp zijt daarvoor, U telkenmale weer een geestelijk ideaal zet dat een stap verder ligt. Vanuit het diepste duister van de

vroege geschiedenis wordt de mensheid geleid met steeds zuiverder, steeds klaarder opvattingen. Altijd verder gaat de tijd en met de tijd het bewustzijn. Maar hoe de massa ook verder schrijdt en beter wordt - ook al gelooft gij in deze dagen misschien dat de wereld zo slecht is - dan toch zijn ze ver en ver gestegen boven alles. Geloof me, het zijn niet Uw flatgebouwen die nieuw zijn en niet Uw centrale verwarming en niet Uw baden; die bestonden drie duizend jaar voor Christus ook al. Denk niet dat het ligt aan Uw stoomketel want die hadden de Chinezen al twee duizend jaar voor Christus, en ook niet aan het buskruit, want dat werd als speelgoed gebruikt toen Egypte nog in z'n volle bloei was en de twee rijken pas verenigd waren. Denk niet dat Uw techniek U verheven heeft; die is oud en ze wordt alleen gebruikt wanneer de tijd voor dat gebruik werkelijk rijp is, maar de gedachte die groeit. De rest is allemaal uiterlijk, wordt geleid uiteindelijk door drijfveren in Uw binnenste die ge niet begrijpt. Het is niet Uw behoefte die dat verzorgt, het is niet Uw vraag naar het een of ander die de uitvinding schept, die wordt eerst aan U gegeven en dan gaat U leren ze te gebruiken, maar ze wordt U niet gegeven voor ge in staat zijt er althans een redelijk goed gebruik van te maken, ja ook met de atombom waarde vriend, ook daarmee. Die dreigende wolk is uiteindelijk menselijk, maar wat is er niet voor zegen verborgen achter die dreiging? De kracht die de mensheid van morgen behoeft die ligt in deze uitvinding; de gezondheid die zovelen aanstreven kan hun hierdoor geschonken worden, ruimten die nog niet veroverd waren kunnen zo dadelijk betreden worden, krachtens deze ontdekkingen. Ook daarvoor is de tijd rijp. Al deze dingen zijn begeleidingsverschijnselen. De eerste zegewagens, och, zij waren geboren uit de tijd, en de eerste strijdswagen met z'n sikkels aan de wielen gebonden, och, ook zij was een product van haar tijd, zoals de tank er een is van de Uwe. De mens zal altijd de gaven die hij verwerft tweeledig gebruiken, ter vernietiging en ter opbouw. En elk dezer principes is even goddelijk, vergeet dat niet. Maar men moet ertoe komen de lijn te zien, de grootse lijn die achter dit alles schuilt, die uit die vonkelende gedachten waarvan ik er enkele genoemd heb, steeds weer over de wereld uitgaat, die de mensheid steeds weer een nieuw ideaal voor ogen stelt, een nieuwe God, een nieuwe wereld en een zuiverder wereld. Men denkt zich God zo vaak nog als een wezen, maar Uw tijd is verder gekomen; gij kunt reeds aan God denken als een abstract begrip dat zoveel omvattend is, dat men het in z'n geheel niet erkennen kan. Hoever zijt ge niet gestegen boven diegenen die alleen de mens met bovenmenselijke eigenschappen als God konden zien? Hoever zijt ge niet gestegen boven diegenen die alleen maar in een demon een god konden zien? De tempelvuren zijn uitgebrand en niet langer roepen priesters de grote Baäl aan; de tempel van Jeruzalem is weggevaagd en het kapitoel in Rome is een ledigheid geworden. Op de Acropolis staan nog een paar oude ruïnes en getuigen van vroegere grootheid. Maar de geest van die dagen is niet alleen blijven bestaan, maar ze is gegroeid. De mensheid krijgt de goddelijke gave van de bewustwording telkenmale weer. Elke maal wanneer er nood is in de mensheid dan rijst er weer een leeraar, een profeet, een filosoof en geeft, met enkele woorden soms, een verblindend licht, een licht dat zo niet aanvaard kan worden, dat bestreden moet worden; vandaar dat men ze doodt, dat men ze de giftbeker reikt of aan het kruis nagelt en ze verbrandt, of onder hoongelach de wildernis indrijft. Maar de waarheid blijft bestaan, de waarheid leeft, ze wordt steeds groter. Gij zijt mensen d.w.z. dat in U stoffelijk, genetisch is vastgelegd een ontelbaar voorgeslacht, met ongetelde ervaringen en ontwikkelingen. Ge hebt een lichaam gekregen van een buitengewoon verfijnde structuur en een doelmatigheid die vaak verbluffend is, een fijn instrument, een precisie-instrument als het ware, dat met grote zorg gehanteerd moet worden. Al die ervaringen die van geslacht op geslacht in de bouw der lichamen werden meeverweven, ze hebben het U mogelijk gemaakt begrippen te verwerken - ook in Uw bewustzijns-sfeer - die vroeger waren de onbegrijpelijke esoterische geheimen. Ziet ge vrienden, wanneer dat in U doordringt, dan moet er toch een zekere dankbaarheid in U zijn, dankbaarheid voor de mogelijkheid die U gegeven wordt, nu, maar tevens een voornemen, een voornemen om het nageslacht een nog betere wereld, een nog beter ontwikkeld lichaam achter te laten. En dat is een taak, dat is een taak van wereldbouwen. En dan zegt ge vaak wat verbitterd: ja, maar ziet dan, in de natuur is alles roof en afbraak en verval. Zeker, want er zijn drie godheden als het ware verenigd in die ene persoonlijkheid, in dit ene wezen: de scheppende God, die is de ziel, die is de voortdurende kracht die alles in stand houdt, de instandhoudende God, die het bewustzijn bewaart over alle grenzen en de vernietigende God die is Uw natuur. Gij leeft nog in Uw natuurwereld - de natuur is Uw meester - maar in U schuilt de kracht

om deze meester te overwinnen, want U verheffende in bewustzijn - boven deze vernietigende godheid - zult gij komen in het bereik van de instandhoudende godheid en ge zult zijn oneindig. En dat is een heel groot iets. Ik zeg niet "eeuwig", ik zeg "oneindig", oneindig omdat gij, mijne vrienden, dan hebt bereikt het evenwicht waardoor de geest wordt hernieuwd creator van de stof, inplaats van de gebonden en geketende kettingslaven. Dat is het doel wat U thans voor ogen moet staan. En zoals eens Jezus deze wereld alles gaf en offerde om de mensheid bewustzijn te geven, zo zult gij, in zijn voetspoor voortgaande, alles moeten geven en offeren. Want ziet, dit is de eis van de vernietigende kracht waaraan ge nog niet ontkomen zijt. Maar wanneer het lot U zwaar lijkt te zijn, ziet dan langs de einder van de tijd en ge zult overal lichtende bergen zien staan, geesten die groot waren, de goddelijke waarheid vonden, een waarheid die uitdrukte het hoogste in hun wezen en dit onveranderlijk als enig en onvergankelijk erfdeel achterlieten, niet aan de mensheid alleen, maar aan de schepping, blijvende tot die dag dat de Schepper - terugkerende in Zichzelve - zal bevatten alle Zijn en alle bewustzijn in een beslotenheid zonder uiting. Ik geloof vrienden, dat ik hiermede, voor het onderwerp van vanavond ahthans, voldoende gezegd heb. Er zijn nog vele andere onderwerpen in deze reeks die onze aandacht zullen vragen, maar wij moeten beginnen met een basis te leggen. En die basis leggende in opzichzelf afgeronde toespraken, die toch samenhangend verklaren: de mens en zijn ervaren op de wereld is ons doel, ons doel van nu. Misschien vindt ge dat deze - mijn rede - U te weinig heeft gezegd over de mensen. Daarom wil ik dan eindigen met de conclusie voor U te trekken, opdat ge vandaaruit terugwerkende misschien deze waarheid zult vinden: De mens wordt tot eeuwige niet door zijn lichaam, niet door zijn geest, maar door de bewustwording in hem, die hij tot uitdrukking kon brengen. Dit heb ik getracht U dezen avond te illustreren. Wanneer er nog vragen zijn over dit onderwerp of opmerkingen, dan wil ik daar graag antwoord op geven. Laten we dus aannemen vrienden dat hierover niets meer te zeggen is. En dan neem ik afscheid van U en geef het woord over aan de volgende spreker. Ik dank U voor Uw aandacht.

De ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomsten iedere Vrijdagavond (8 uur) in het Gebouw "KEN U ZELVEN", de Ruyterstraat 41, de n H a a g. Bezoekt deze regelmatig en introduceer zoveel mogelijk Uw vrienden en kennissen, voorzover zij serieus van ons werk willen kennismaken.

Goeden avond vrienden,

Wij hebben het eigen onderwerp achter de rug en het volgende onderwerp is van Uw keus, dus vertelt U maar, wat zal het zijn vanavond?

- x Ja, het is misschien een oude vraag, maar zoudt U eens willen behandelen wat er uiteindelijk verstaan wordt in het overgaan of wat wij noemen de dood, de grote stap van hier naar de andere wereld?
- Ja, dat zou ik best kunnen proberen. Kijkt U eens: "dood is dood" is natuurlijk een volkomen foutieve opvatting. Ik geloof dat we het daar allemaal wel over eens zullen zijn. Alle dingen blijven bestaan, maar hun vorm is vliedend, is veranderlijk. Nu is het dus op aarde zo, dat wanneer een mens sterft, wij kunnen zeggen: zijn vorm valt uiteen om opgenomen te worden in andere vorm; dat is dus in zoverre het de materie aangaat. Maar nu kunnen we nog meer zeggen, want in deze materiële hul, in dat lichaam, daar heeft geleefd een wezen dat allerhand begeerten en verlangens had. En ik weet niet of U het zelf wel eens hebt opgemerkt, maar begeerten en verlangens die gaan over het algemeen ver boven de lichamelijke mogelijkheden en de materiële mogelijkheden. Men droomt altijd datgene wat niet kan zijn. Die begeerten nu die blijven bewaard in een apart centrum en het eigenaardige is dat dit niet zo snel vervalt als het lichaam. Dus op het ogenblik dat het lichaam wat men noemt sterft of overgaat, blijven de begeerten bestaan. Naar de manier waarop ze gericht zijn, bepalen ze eigenlijk de wereld waarin men komt, waarin men leeft en binden zij de geest en de gedachte in een bepaalde sfeer. Nietwaar, als U ergens heel sterk naar verlangt dan dringt zo'n verlangen alle andere waarnemingen en gedachten een beetje opzij. Het is wel gebeurd dat de mensen zo erg verlangden om een koning of een koningin te zien, dat ze helemaal niet merkten dat het begon te regenen voordat ze tot op de huid toe nat waren. Kijk, zo gaat het eigenlijk ook met dat begeertelichaam. Dat is een artikel dat houdt je zo gebonden dat je niet in staat bent werkelijke omstandigheden waar te nemen. Dat blijft nu bij de dood nog een tijd in stand zoals ik zei en maakt dus een deel uit van die persoonlijkheid die verder

leert. Wat blijft er dan verder bestaan? De hersenen gaan teniet. De hersenen nu, zijn een bron van concrete indrukken die onderling vergeleken, ervaringen en denken mogelijk maken. Maar er zit ook nog iets anders bij, dat is niet te omschrijven, dat noemt men gevoel. En nu bedoel ik niet het gevoel dat je krijgt in een lift als die een beetje te hard naar beneden gaat - dat is zuiver lichamelijk - maar ik bedoel datgene dat als sentiment U vaak dwingt om te handelen/tegen Uw redelijk overleg in. Ook dat behoort bij het wezen dat men "geest" noemt. En dan verder is er nog die eigenaardige kracht die volledig animerend werkt, die dus de dode stof als het ware bezielt. Zonder deze kracht zou het praktisch onmogelijk zijn dat een lichaam zou leven op een redelijke wijze, want dan zou het voortdurend energie moeten krijgen van anderen en worden, of tot een soort weerwolf of tot een soort automaat. Deze drie krachten dan blijven bestaan bij de overgang. En wanneer nu eenmaal het ogenblik van sterven komt, dan vindt er tussen deze verschillende krachten een scheiding plaats. Nu is het wel heel eigenaardig dat vooral deze begeertesfeer haar eigen straling, haar eigen trillingsgetal heeft; zij is dus ook materiëel, maar heel fijn materiëel. Ze is voor een helderziende ook meestal waarneembaar en wordt dat wel genoemd: aurisch ei, het is dus de uitstraling eigenlijk van de begeerten van de mens waarin zijn bewust begeerteleven en zijn onbewust begeerteleven gelijkelijk tot uitdrukking komen. Omdat dit lichaam het eigenlijke stoflichaam helemaal doordrengt en over het algemeen zelfs aanmerkelijk overtreft in afmetingen - het straalt soms centimeters ver buiten dat lichaam uit - zult U begrijpen dat die scheiding een eigenaardig iets is; het is als het ware of er net als uit een fles iets uit dat lichaam wordt weggezogen en dat is een erg onaangename ervaring over het algemeen. Als je weet wat het is begrijp je het en dan maakt het je niet bang, maar als je er helemaal niets vanaf weet, dan kan ik me best voorstellen dat het je lijkt dat je verdrinkt in een zee van kou. Dat zou allemaal nog niet zo erg zijn als ook deze intellectuele kracht, deze gevoelsregistratie-afdeling in de mens, die dan eigenlijk is de kern van wat wij de geest noemen, wanneer die ook niet gebonden was zeer sterk met het menselijk lichaam. En die is wel zeer sterk gebonden vooral met de omgeving van het hart - verschillende zenuwknoppunten daarbij - en ook met het hoofd, waar dus het terugtrekken van het aurisch-ei op alle grote zenuwknoppunten al direct een verlamrende druk legt, ontwikkelt het terugtrekken van deze gevoelskracht een zekere hitte; het geeft een gevoel van wrijving, van warmte. En het is dus heel goed mogelijk dat een mens op zo'n ogenblik denkt dat hij brandt, als hij tenminste niet beter weet alweer. De wetende staat er over het algemeen zo voor: mijn lichaam is geworden tot een schacht welker opening ligt in de oneindigheid, waardoor ik wervelend als een vlammenzuil opstijgt; en dat is een erg dichtertelijk beeld maar het lijkt mij toch wel volkomen juist en in overeenstemming met de ervaringen van velen althans die ik gesproken heb. Wanneer dit dan plaats heeft gevonden, kunnen wij reeds spreken van een scheiding, van het bewustzijn en de geestelijke kracht plus het begeerteleven van het lichaam. Er blijft nog een lichte verbinding soms met de levenskracht bestaan en dan krijgen wij toestanden van bewusteloosheid die dagen aan kunnen houden voordat het lichaam werkelijk z'n functie staakt, waarbij dat bewustzijn echter niet meer terug te roepen is. Het kan ook zijn dat de geest dan toch nog terugkeert; in een dergelijk geval spreekt men van schijn dood. Wordt ditzelfde kunstmatig opgewekt dan spreekt men van de diepste trance. Dus dan weet U meteen dat er eigenlijk een erg grote overeenkomst is tussen al deze dingen. Wanneer nu echter ook deze laatste verbinding wordt verbroken, dan gebeurt dat meestal doordat in het lichaam de functies onregelmatig worden. Het gebrek als het ware van die doordrenkende kracht van het begeertelichaam, neemt een aantal prikkels weg, daardoor een verslappen van de functie en uiteindelijk een einde van het reageren van het zenuwstelsel, dat juist door dit begeertelichaam bekrachtigd werd, kortom een desorganisatie. Die desorganisatie eindigt er meestal mee dat eerst de ademhaling en kort daarop de bloedsomloop stilstaat. Dan is er verder nog niets gebeurd en kan naar gelang de omstandigheden zo'n mens nog een kwartier tot ongeveer 24 uur levensvatbaar zijn. Kunstmatig zou men deze periode geloof ik zelfs onbeperkt kunnen verlengen. Nu is het zo gelegen, dat deze verbinding gedwongen verbroken wordt - ze kan dus ook vrijwillig verbroken worden in deze toestand - maar gedwongen verbroken wordt op het ogenblik dat door de stilstand van het bloed de eerste ontbindingsverschijnselen optreden. Deze tasten dan over het algemeen zeer sterk de hersenen aan en verder verschillende organen o.a. in de buikholte. Waar deze verschijnselen een bepaalde mate van voortschrijden bereikt hebben, kunnen wij zeggen: is het onmogelijk om de levende kracht nog in dit verval te handha-

ven. Dus afbreken van de levensdraad. Wanneer nu dit gebeurt dan krijg je heel duidelijk en begrijpelijk en logisch een scheiding van bewustzijn. Men kan dan nog wel denken: "ik ben dat lichaam", maar men is het niet meer. Niet alleen dat dat lichaam niet meer reageert, want dat deed het voordien ook al niet, maar dat hele lichaam dat heeft geen contact meer met U, dat is iets waar je niets meer mee kunt doen. En dan komt vaak pas de realisatie van de toestand, van de werkelijke toestand. Maar is nu dit begeertelichaam zeer sterk geprikkeld geweest - en dat kan door allerhand dingen; dat kan door angst evengoed als door liefde of haat - dan zal dit begeertelichaam het onmogelijk maken de werkelijkheid te zien. De eerste illusie die optreedt is over het algemeen die van een vaag, als in een droom waarnemen van personen - het zijn dan vaak Uw geleiders, Uw helpers, die U proberen om te helpen - en daardoorheen nog zeer sterk de indrukken van al datgeen wat U belangrijk geacht hebt op de aarde, nietwaar, dus de bakker die zal deze dingen wel zien, maar eigenlijk voor zich nog de oven zien waarin hij het brood over een paar uur moet schuiven; om U maar eens een indruk te geven. En de vrouw die zal misschien nog net voor zich zien het manteltje dat ze zo graag wou kopen en dat ze van plan was aan te schaffen. Zo zijn die dingen nu eenmaal. Begrijpen ze nu iets van hun werkelijke toestand, dan zeggen ze: ja, maar dit kan niet meer zijn en drukken dus deze gedachte van het begeerteleven als het ware weg en stellen daarvoor in de plaats een zich sterk concentreren op deze gestalte die ze dan toch nog een grotere werkelijkheid toekennen. Dan is het mogelijk om hen verder te helpen en dan kan dit begeerteleven gebonden worden d.w.z. de onmiddellijk aardse indrukken kunnen daaruit weggevaagd worden. Het gebeuren daarvan - dus het wegvagen van deze onmiddellijke reacties en herinneringen en begeerten - geven dan de illusie dat men ⁱⁿ de duisternis is, het is een soort donkere gang waar je doorheen gaat; je weet eigenlijk niets meer, je gedachten zijn wel weg en de rest dat is nog zo nevelig en vaag, daar kun je je nog niet in terechtvinden. Over het algemeen krijg je dan een periode van rust die korter of langer duurt, gevarieerd in Uw tijd gemeten vanaf enkele seconden tot enkele honderden jaren. Er is dus een zeer grote variatie mogelijk. In deze tijd wordt het leven herbeleefd. Want, nu de begeerten als zodanig uitgeschakeld zijn, worden de begeerteprikkels terugbeleefd, waar het sentiment de oorzaak zoekt van de laatste toestand. Het gevoelsleven wil zich realiseren waarom het dit of dat verlangt en gaat dus optreden wat het totnogtoe in het menselijk lichaam niet deed, als een handelend en denkend vermogen; het z.g. instinctieve, het onberedeneerde valt in onze wereld als het ware terug tot een redenering op een andere wijze die voor het wezen nu logisch en aangeboren is; zo logisch als het voor een jonge eend is om te zwemmen bij wijze van spreken. Wanneer U zover bent, dan kan het zijn dat U door bepaalde van deze herinneringen als het ware geketend wordt; Uw begeerten staan weer op. Zijn ze sterk gerezen zo sterk dat ze al Uw aandacht in beslag nemen, dan spreekt men van een onderwereldtoestand in lage, zeer lage sfeer. Hier krijgt men dan de spooksteden waarin verschillende elkaar ontmoeten, de kwelling van steeds verdwijnende geliefde voorwerpen die men voortdurend achtervolgt, de schrikbeelden opgeroepen door een schuld bewustzijn enz. Gelukkig zijn er weinig die zo zwaar schuld bewust zijn. Bij de meesten blijft het alleen maar bij een vage onzekerheid en een niet kunnen aanvaarden van nieuwe, aan deze begeertewereld vreemde dingen. Zij bewegen zich dan langere tijd in - wat zij noemen - duisternis en nevel en in deze nevel ontmoeten zij anderen, maar kunnen reeds enigszins objectief waarnemen. Het is dan het grote werk om hen ertoe te brengen om redelijk te denken, om dus afstand te doen van al deze gecompliceerde gedachten en begeerten en buiten zich, zich te concentreren. Ze moeten op iets buiten het "ik" gericht worden. Gebeurt dat, dan betreden zij een soort zomerland, dat uiteindelijk niets anders is dan een vervulling van het begeerteleven door een verwerkelijking van de verlangde gedachtenvormen. In deze wereld echter worden deze gedachtenvormen reeds onderling gedeeld, waar er een contact tussen verschillende wezens bestaat, en wordt een wereld geschapen die een zeer grote schoonheid bereikt en een wonderlijke vormenrijkdom heeft. Wanneer deze wereld eenmaal bereikt is, dan is het alleen nog maar een kwestie van bewustzijn omtrent de werkelijke toestand vergaren en dan is het mogelijk vandaaruit naar hogere sferen te gaan. Is het echter niet mogelijk - en dat geval komt ook nog wel eens voor - dan zal op een gegeven ogenblik deze gedachtenwereld toch vervagen, waar het eigen wezen geen voldoening meer vindt in deze wereld, het is ofdat zij vernevelt, verrookt en men krijgt dan een terugkeer naar een lagere sfeer, soms werkzaam zonder de stof te betreden, in vele gevallen echter wat U noemt een reïncarnatie. In het andere geval, waar het bewustzijn wel vergroot wordt, wordt de vormenwereld verlaten, krijgen wij de wereld van kleur en klank en komen wij uiteindelijk tot een voor U onvoorstelbare wereld waarin een absolute vormenvrijheid leeft. Dus dat is eigenlijk

de geschiedenis van de overgang. En ik geloof alleen maar nog niet voldoende de nadruk te hebben gelegd op het feit dat de mens die weet wat sterven is, dat dit alleen een veranderen is van vorm, een soort reisje dat je maakt; je neemt tijdelijk afscheid van je familie die met de volgende trein nakomt, nietwaar? Degeen die dat beseft is niet bang voor de dood; hij kan wel zeggen: "ik sterf niet gaarne", maar deze redeloze angst voor het onbekende behoeft hem toch niet meer tot een redeloos wezen te maken. En degeen die dat eenmaal heeft die is heel erg bevoordeeld, want hij heeft in zich de kracht om praktisch onmiddellijk na die overgang niet alleen een zeker bewustzijn te verwerven, maar bovendien bewust te genieten van de veel grotere bewegingsvrijheid die je hebt, nietwaar, in onze wereld dan in de Uwe. En om dat ook weer eventjes heel populair te illustreren: U denkt "ach, had ik maar een broodje met warme worst hier", dan moet U hier Uw jas aantrekken, Uw pantoffels uitdoen, Uw schoenen aantrekken en Uw hoed opzetten en Uw portemonnaie in Uw zak steken, misschien eerst nog een dronkemansgebed doen om te kijken of het er wel af kan, vervolgens enkele straten lopen en dan heeft U misschien de mogelijkheid dat de winkel open is, maar ze kan ook al gesloten zijn. Bij ons worden al die tussenfasen uitgeschakeld, want de wens is de verwerkelijking m.a.w. de gedachte is zelf scheppend. En wanneer U dat eenmaal leert - ik heb de ervaring ook zelf meegemaakt - maar in het begin heb je er allemaal buitengewoon veel plezier in. Ik heb zelfs een niet-roker meegemaakt die alleen voor de aardigheid zichzelf voortdurend sigaren creëert om ze dan vol verachting weer weg te werpen; dat vond hij buitengewoon leuk. Ja, U lacht erom, U zegt: "wat is dat dan voor een eigenaardige wereld, zijn jullie goochelaars?" Neen, maar wij krijgen door deze zichzelf verwerkeliijkende gedachte de mogelijkheid om een hele hoop begeerten en instincten af te reageren, waar je in de wereld opgekropt mee rond blijft lopen. Het is dus een heel logische methode om de geest een beetje vrijer te maken. Ja, en vandaar dat onze wereld - in onze ogen althans, en ik hoop ook toch wel in de Uwe - een betere wereld is. Ze is nu niet volmaakt, maar de volmaakte wereld die kunnen we vinden, maar ze is in ieder geval vrijer, gelukkiger, veel minder beklemmend dan een aards lichaam en een aardse wereld kunnen zijn. En daarom, ik wil geen reclame maken voor de overgang, nietwaar, zo iets van: "gaat over, vlug, veilig, voordelig" en ik voel mij ook helemaal niet geroepen om U toe te roepen: "en dan nog 10%", maar ik zou toch wel willen zeggen: wanneer het komt is het helemaal geen reden om je druk te maken, want het is hetzelfde als dat je onverwacht opslag krijgt; je staat er wel even misschien verbouwereerd van te kijken, maar als je het eenmaal hebt ben je er blij mee. Alleen als je bij de baas naar binnen moet dan denk je: "wat zou hij nou weer hebben, die ouwe", nietwaar? Zo gaat het met sterven ook en als U goed begrijpt dat het zo in elkaar zit, nu ja dan moet U het een ander toch ook niet kwalijk nemen als hij naar binnen gaat om z'n opslag te halen. Gun, zou ik haast willen zeggen, hun die op aarde sterven deze bevrijding. (Band loopt af waardoor enkele woorden worden gemist. Hierna treedt de pauze in).

VRAGEN, welke nimmer een persoonlijk karakter mogen dragen, kunt U schriftelijk inzenden aan J.L. Buitendijk, Buys Ballotstraat 11, d e n H a a g.
U zult dan te zijner tijd in de VRAGENRUBRIEK het antwoord kunnen vinden.

Goeden avond vrienden,

Ik mag voor U dan de VRAGENRUBRIEK behandelen en ik geloof dat we het deze keer maar niet al te uitgebreid mogen doen, want anders dan zouden er eens kleine storingen en opstoppingen kunnen ontstaan. Dus ik zou willen vragen: begint U maar direct.

- x Op welke wijze scheidt de ziel en de geest zich van het stoffelijk lichaam af?
- In het eerste onderwerp beantwoord.
- x Wat is bij de overgang van de stoffelijke naar de geestelijke wereld als blijvend te beschouwen? Is geest en ziel hetzelfde begrip of moet gesproken worden van een eenheid van twee wezens?
- Er moet inderdaad gesproken worden van een eenheid van twee wezens in die zin dat de geest zoals wij ze kennen vergankelijk is, onderhevig is aan vormverandering en ook een soort dood kan ondergaan in sommige gevallen. In het geval deze dood niet optreedt krijgen we sublimering, waarbij het geestelijke wegvalt, de geestelijke sferen geheel verlaten worden, en overblijft de ziel. Ik zou het dus gaarne zo uitgedrukt zien: zowel stof als geest zijn de voertuigelijke uitdrukkingen van het wezen zelf, dat in zichzelf is deel van het goddelijke.
- x Bestaat de geestelijke substantie uit een soort ijlere stof met een zeker massa-gewicht in wetenschappelijke zin? Indien deze substantie, hoewel van ijlere aard, als stof kan worden beschouwd, waarom is zij dan eeuwigdurend, immers

volgens wetenschappelijke inzichten is de stof uiteindelijk een vorm van energie of trillingen en kan theoretisch de stof overgaan in aethertrillingen, welke trillingen naar ik meen omgekeerd weer kunnen worden omgezet of verdicht tot stof. Gaarne zou ik vernemen hoe U hierover denkt.

- Deze vraag heeft zichzelf beantwoord, want inderdaad is alle materie een uitdrukingsvorm waarbij trillingen in een bepaalde verhouding worden gebracht, zodat een verschijnsel ontstaat dat men materie noemt. Geest is een zeer ijle en zeer vluchtige verschijningsvorm van dezelfde materie die U op aarde kent in een gevestigder verband. Ik hoop dat dit antwoord voldoende is. Is het niet duidelijk genoeg, dan wil ik daar nog verder opin gaan.
- x Onder de titel "De wraak van de Pharao" las ik kort geleden weer over de reeks geheimzinnige sterfgevallen en zelfmoorden in verband met de opgraving en het vervoer van de mummie van Toet-anch-Amon. Over de diverse verklaringen hiervan is men het nog steeds niet eens. Wat is volgens U de verklaring daarvoor?
- De verklaring daarvoor is uiteindelijk het magisch zegel dat wordt gebruikt bij het sluiten van een graf van een hoge Egyptenaar, waarbij dus een bepaalde wilsessence wordt gelegd in de in het graf aanwezige materie bij wijze van bescherming. Dit niet alleen voor deze materie zelve, in deze graven dus van kracht, maar eventueel ook voor edelstenen, kunstvoorwerpen etc. Deze kunnen dus ook op deze wijze dragers worden van een zekere impuls, die in sommige gevallen de drager, aanraker of behoeder van een dergelijk iets kan overweldigen, maar dan toch alleen indien deze het gevaar niet kent en zich als het ware willoos door deze kracht laat leiden. Die kracht op zichzelf is dood en kan niet worden gezien als een toxine en kan ook niet worden gezien als een geest of demon. Zij is zuiver een reminente wilsimpuls, zoals die b.v. ook in de spookhuizen voorkomt en dan aanleiding geeft tot waarnemingen die niet meer reëel zijn maar door het huis zelve worden uitgestraald in verband met de emotionele verhoudingen die daar eens geheerst hebben. Ik hoop dat het duidelijk genoeg is. Ik probeer het heel kort te formuleren, zoals U merkt.
- x Is het niet de bedoeling van het leven hier op aarde om zoveel mogelijk ervaringen op te doen? Is begeerte de drijfveer voor het opdoen van ervaring? Hoe komt het dan dat het begeertelichaam remmend werkt op een speedige overgang naar hogere sferen?
- Dat is heel begrijpelijk. De begeerte is n.l. niet de drijfveer voor de ervaring en de ervaring is geen noodzakelijkheid. Er is nodig inzicht in de eerste plaats. Dit kan nu verworven worden juist door de ervaring, maar inzicht op zichzelf betekent geen bevestiging met het eigen wezen van de ervaring en van het verworven inzicht. Er moet dus een bewustzijn worden bereikt, en deze bewustwording kan ook zonder ervaring bereikt worden langs zuiver intuïtieve weg. Deze bewustwording nu is bepalend voor de geestelijke groei. Men kan niet geestelijk groeien wanneer men niet een bepaalde bewustzijnsgraad bereikt heeft en die bewustzijnsgraad die kan men niet bereiken indien men wel inzicht heeft in de mogelijkheden daarvan maar zichzelf niet kan brengen tot practiseren met de erkende waarden, zodat b.v. een erkennen van de Christelijke waarheid op zichzelf niet betekent een geestelijke stijging, maar het practisch leven naar de Christelijke waarheid betekent wél een bewustzijnsverhoging en daarmee ook een zeer grote geestelijke stijging. Ik hoop hiermede het onderscheid duidelijk te hebben gemaakt en tevens de vraag beantwoord. Ja, als er nog iets te zeggen is op die vraag dan kunt U rustig aanvullen. Niet? Volgende vraag.
- x Hoe kan men aan derden het beste duidelijk maken, dat het in contact treden met Uw wereld niet in strijd is met de inhoud van het Evangelie? Hoeveel jaren is U reeds overgegaan en hoeveel jaren kunnen in het algemeen de geesten in contact blijven met de aarde?
- Nu, Uw laatste vraag die is heel moeilijk te beantwoorden, daar die van zeer persoonlijke voorwaarden en condities afhangt. Deze eerste vraag is betrekkelijk eenvoudig. Pinksteren werd de geest vaardig over de apostelen. Deze geest is hetzelfde als de geest die tot U komt, d.w.z. de door God gedreven geest of engel. Wij zijn dus niet engelen in de zin van het woord dat we schoonheden zijn of dat we grote heersers zijn, maar we zijn engelen in die zin dat we bewuste wezens zijn, naar beste krachten trachtende de zending Gods te volbrengen, werkende op onze eigen wijze, maar geleid door Hem. Dan kunt U verder wijzen op het feit dat geesten heel vaak ingrijpen in bijbelse verhandelingen, dat deze geesten, mits zij goed zijn, worden beschreven als zijnde van Goddelijke aard of als engelen; dat zij echter te allen tijde een eigen persoonlijkheid hebben, dat er nergens wordt gezegd dat deze wezens niet elders in de materie geleefd hebben; dat verder duidelijk wordt gezegd dat er verschillende mogelijkheden in het leven hiernamaals zijn en zelfs de terugkeer, dat op grond van al deze feiten dus is vast te stellen dat het in verkeer treden met de geest een grote voorzichtigheid eist volgens de Bijbel, maar dat het niet verboden is volgens de Bijbel; dat, wanneer men:

een bevestiging van dit verbod wil vinden, men moet zoeken in niet zuiver Oudtestamentische voorwaarden maar in de Joodse voorschriften die het Oude-Testament begeleiden; dat dit verbod echter uitdrukkelijk door Jezus voor beëindigd verklaard werd. Dit zal waarschijnlijk niet overtuigen - dat zal ik er meteen bijzeggen - omdat de mens alleen overtuigd wil worden wanneer hij van tevoren de mening reeds heeft waarvan hij het bewijs zoekt. T.a.v. de tweede vraag zou ik U willen zeggen dat het mogelijk is nog duizenden jaren na de overgang met de mens in contact te komen, dat deze mogelijkheid juist voor de hoger gestegenen praktisch onbeperkt blijft bestaan, mits zij zich daarvoor bepaalde offers willen getroosten, en ik wil er dan verder bijvoegen dat mijn overgang nu op het ogenblik drie en zestig jaar geleden is.

- x Waardoor is leedvermaak een nog steeds veel gepleegd vermaak?
- Dat is heel begrijpelijk: omdat de mens zo bang is zelf een flater te slaan dat hij erg gelukkig is als een ander het doet. Dan voelt hij zijn eigen bewustzijn groeien. Zo zal de mens zich altijd verheugen in de stomiteiten van een ander en zelfs in het leed van een ander, waar dit leed een bevestiging is van eigen geluk. Het is dus eigenlijk een uitdrukking van de angst die de mens voor het leven heeft.
- x Er zijn mensen die overgegaan waarnemen en boodschappen overbrengen. Is deze helderziendheid een bijzondere gave, of is het een overblijfsel van vroegere tijd? Is het juist dat de mensheid een ontwikkelingsgang moet doormaken en dan deze eigenschap weer terugkrijgt?
- Het laatste is inderdaad juist op grond hiervan: Vroeger was helderziendheid normaal; bij vele dieren komt ze nog voor. Ze is een gevolg van het leven in de natuur, het na verbonden zijn met de natuur en het daardoor bezitten van een buitengewoon fijn aanvoelingsvermogen voor sfeer. Deze helderziendheid is onbeheerst en treedt dus niet op naar wens van degenen die deze helderziende waarnemingen doet. Hij of zij is afhankelijk van omstandigheden en zal onder bepaalde voorwaarden moeten werken, daarbij gebruikmakende vaak van concentratiemiddelen e.d. die op zichzelf van generlei waarde zijn, doch van intrinsieke waarde zijn voor het werk dat hij of zij brengt. Daar staat tegenover dat de gevorderde mens - over de rede heenkomende en begrijpende het grote verband van het aanvoelen met waarnemen - komt tot een verstandelijke verbinding daarmee, zodat hij wederom kan komen, en nu bewust en op elk willekeurig ogenblik, tot een instelling waarbij helderziende waarneming mogelijk is. Deze helderziende waarneming is dan afhankelijk van een zuivere wilsacte en hoeft niet begeleid te worden door onverschillig welk concentratieproces verder. Ik hoop dat het antwoord duidelijk is.
- x Er wordt in sommige kringen beweerd dat een geest geen gestalte heeft. Is dit zo?
- Dat is inderdaad waar, maar aangezien elk wezen zich uit moet drukken op een bepaalde wijze, drukt de geest zichzelf uit in een gedachtenbeeld van zijn vroegere "ik" of van het "ik" dat hij op het ogenblik denkt te bezitten, dat vertalende in de voorwaarden van het bestaan van de sfeer waarin hij afdalt, zodat in elke sfeer een belichaming wordt getoond die niet is het eigen wezen van de geest maar de uitdrukking van de eigenschappen van die geest die nog in de lagere sfeer tot uiting gebracht kunnen worden. Dit is dan een gestalte en is dus een schijnvorm. Zij betekent het te kennen geven van de geest van haar eigen waardering voor haar eigen zijn plus haar aanpassing aan de kenbare wereld waarin zij zich op dat ogenblik bevindt.
- x Hoe komt het dat de ene mens zo'n lange lijdensweg moet afleggen alvorens hij overgaat en de ander onder lijden plotseling uit dit leven geroepen wordt?
- Ja, allereerst, heel veel is de lijdensweg die de mens aflegt een gevolg van eigen houding ten opzichte van het leven. Vele mensen trekken het lijden tot zichzelf door hun ontevredenheid; hun niet aanvaarden van het leven en levensconditie brengt hen uiteindelijk in een toestand van ziekte en van lijden. In andere gevallen kan het noodzakelijk zijn dat bepaalde smartelijke ervaringen worden overwonnen in het leven, omdat hiermee dan een cyclus van aardse levens volledig voltooid wordt. Wanneer iemand door zijn eigen optreden, zijn eigen handelen en zijn eigen leven zich het lijden op de hals heeft gehaald, dan is dat een poging om nog een correctie aan te brengen vóór de overgang, door het eigen wezen vaak gesteld. Wanneer dit niet het geval is en een plotselinge overgang plaatsvindt, kunnen wij over het algemeen zeggen dat dit betekent dat deze geest, ofwel haar narigheden in een andere vorm reeds gehad heeft, dus het gestelde aantal ervaringen heeft doorgemaakt en daaruit de juiste conclusie wist te trekken, ofwel dat deze in dit leven niet noodzakelijk waren, daar hierop nog een volgend leven volgt, ook in een lagere sfeer. Ik hoop dat ook dit antwoord volledig genoeg is. Is het niet volledig, dan vertelt U het maar.

- x Het "herhalen van gebeurtenissen" met kettingen en deuren rammelen en slaan enz. zoals wij dat in spookverhalen lezen, waarom is dat en hoe ontstaat dat?
- Ik zal eerst vertellen hoe het ontstaat, dan zult U vanzelf begrijpen waarom het is. Wanneer iemand onder bepaalde hevige emoties b.v. uit het leven scheidt ofwel een zeer sterk lijden doormaakt, dan zullen zijn gedachten van een zodanige aard zijn dat zij zelfs de omringende materie beïnvloeden. Hierdoor wordt een zekere sfeer opgeroepen, die het mogelijk maakt voor de mensen om dergelijke verschijnselen terug te beleven en daaruit de oorspronkelijke oorzaak van deze invloed te zien of waar te nemen. Dit is dus niet een werkelijke spookgestalte, maar het is een gedachte die in de mens rijst. Wanneer de mens nu aan deze gedachte gelooft dan zal voortdurend deze invloed versterkt worden door dit geloven daaraan. Vandaar dat in de meest bijgelovige steden en huizen en streken de meeste spookhuizen voorkomen. Over het algemeen zijn spookhuizen dus automatische of semi-automatische verschijnselen. Bij enkele uitzonderingen echter kunnen wij zien dat inderdaad geesten daar zijn die nog een bepaalde taak op aarde wensen te verrichten ofschoon hun de mogelijkheid daartoe wordt onthouden. In dergelijke gevallen zult U over het algemeen heel weinig last hebben van het slaan van deuren en het rammelen van kettingen, maar wel zullen er vaak verschijningen plaatsvinden of lichtschijnselen zijn, die dan voortdurend trachten aandacht te trekken en de mens te brengen tot het voltooien van de daad die de geest zelve niet meer kon volbrengen en die zo'n intens deel van zijn bewustzijn uitmaakt op dat ogenblik, dat hij zonder het volbrengen daarvan geen licht, geen vrijheid, geen bewustzijn kan vinden. Dergelijke gevallen zijn dus ook spookhuizen, maar dan heeft U heel weinig van die begeleidingsverschijnselen gemerkt; dan zult U hoogstens wel eens een droevige zucht horen, maar verder gaat het niet. Al dergelijke verschijnselen van rammelen, het reproduceren van scènes uit het verleden, het oprijzen van spoken die bepaalde gebeurtenissen in de familie aankondigen etc. zijn over het algemeen terug te brengen op oorspronkelijk in het gebouw reeds aanwezige invloeden, daar gebracht door gebeurtenissen, die, door het geloof van de mensen versterkt, uiteindelijk beïnvloedend worden en bij een bepaalde toestand van het onderbewustzijn, automatisch als verschijnsel worden waargenomen, zodat het eigen erkennen van een bepaalde gebeurtenis vaak gevolgd wordt - terwijl het nog niet tot het bewustzijn is doorgedrongen - door de verschijning van de profetische gestalte, die in dit geval helemaal geen spook is, maar alleen een projectie uit het eigen wezen geworpen om daardoor van het onderbewuste tot het bewuste door te kunnen dringen met bepaalde conclusies: angst en vrees etc. Ik hoop dat het duidelijk genoeg is voor U allemaal.
- x Leiding. Ik heb hier een vraag luidende: "Zoudt U willen spreken over Franciscus van Assisi?" M.i. moet dat een onderwerp worden.
- Dat ben ik inderdaad met U eens, want Franciscus van Assisi is een van de meest eigenaardige figuren die voorkomen in de Middeleeuwse Katholieke Kerk, de Roomse Kerk. Deze Franciscus van Assisi is daarom een buitengewone figuur, omdat hij niet alleen een waarheid erkent maar omdat hij de moed heeft om daarnaar te leven; dat hij in dit leven - ondanks onaangenaamheden voor het lichaam die voor de mens schijnbaar heel eigenaardig zijn - toch ertoe komt hierin levende gelukkig te zijn; dat hij verder komt tot een vereenzelviging met de schepping, die hem o.a. verleidt tot het preken voor vogels en vissen, ja zelfs het spreken tegen de wolken; dat hij in elk wezen een broeder en een zuster ziet, zelfs spreekt over Zuster Aarde, nietwaar, over Broeder Zon, zodat hij hierdoor aan geeft de eenheid aan te voelen van al het geschapene. Hij is m.i. een van de meest verlichte figuren die op is getreden in de Katholieke Kerk, juist in deze overigens zeer duistere periode, en ik kan er alleen bijvoegen dat ik het zeer betreurt dat door zijn volgelingen een groot deel van zijn werk in werkelijke waarde is achteruitgegaan, daar zij organisatorisch wilden ingrijpen in datgene wat uiterlijk is een goedstoestand. De verdere uitwerking daarvan zou ik over willen laten aan de spreker en ik zou dus inderdaad aanraden: geeft U dit onderwerp eens op aan de spreker die daarvoor komt speciaal.
- x In de Bijbel wordt gesproken van verschillende leeftijden van de aartsvaders van Adam tot Noach. Er worden leeftijden genoemd van Adam van 930 en van Noach van 950 jaar, met daartussenin nog een paar andere van Methusalem met 969 jaar. Nu zijn dergelijke leeftijden voor ons nogal wat onbegrijpelijk hoog, maar volgens de wetenschap heeft men thans berekend dat in 40.000 jaar de tijd verdubbelt. 40.000 jaar geleden duurde een etmaal twaalf uur. Daarop gebaseerd zou men een rekensommetje kunnen maken, en dan ziet men dat Noach met zijn ruim 900 tot 950 jaar - als in die tijd de gemiddelde leeftijd van de mens ook ongeveer 65 jaar was - ongeveer 300.000 jaar geleden geleefd moet hebben. Kunt U daaromtrent nog iets naders vertellen?
- Uw berekening is niet helemaal juist omdat er één factor buiten beschouwing is gelaten, n.l. allereerst dat genoemde leeftijdsgetallen inderdaad juist zijn en

dat de mens onder andere levenscondities een veel groter leven heeft. Men zou dus niet moeten rekenen op een leeftijd van ongeveer gemiddeld 65 jaar, maar voor deze ouderen inderdaad moeten rekenen op een leeftijd die ligt tussen de 150 en 200 jaar, dus een langere levensduur. Dit is te verklaren door andere levens- en voedingsgewoonten, verder te verklaren door het klimaat dat gezonder was, waar de mens dus beter in aangepast was. Verder is het te verklaren door het grovere zenuwstelsel van de mensen in die tijd, waardoor het lichaam minder te lijden had dan heden ten dage. Hierdoor werden inderdaad veel grotere leeftijden bereikt. Overigens, het door U aangehaalde is wel heel aardig, maar het bewijst toch ook tevens weer hoe de roem eigenlijk van kleinigheden afhangt, want de zoon van Methusalem, die werd maar twee jaar jonger dan zijn vader toen hij stierf, en die wordt nooit genoemd. Maar de berekening is dus niet helemaal juist. Wij moeten rekenen dat de tijd van Noach ongeveer terugligt een 135.000 jaar, dus de tijd waarin deze, laten we zeggen mythe van Noach speelt, want het is een gebeurtenis die natuurlijk aangepast is aan de begripsmogelijkheden van de tijd waarin ze naar voren wordt gebracht. Het is overigens een heel oude overlevering en zoals vele andere overleveringen, vinden we ze terug in vele verschillende landen. Het is misschien ook nog aardig om erbij te vertellen dat deze geschiedenis van Noë niet berust - zoals men foutievelijk heeft willen aangeven - op een enkele overstroming in het riviergebied van Eufraat en Tigris, maar dat zij inderdaad berust op een wereldramp en dat deze zelfde wereldramp met verschillende verschijnselen overal wordt aangehaald, zodat de negers nog symbolische spelen kennen, waarin ook een soort Noë optreedt, terwijl ook de Indianen in Noord-Amerika een dergelijk spel kenden, terwijl andere volkeren daarentegen weer een vuurspel kenden, waarbij de mensheid in grotten vlucht, om daaruit later - wanneer de vuurregen voorbij is - wederom omhoog te stijgen naar het licht. Het is dus wel zeer interessant om dat er even bij te noemen, ofschoon het met Uw vraag eigenlijk niets uitstaande heeft, maar ik kon de verleiding niet weerstaan. Ik hoop dat het antwoord voldoende is. Hebben we nog meer vragen?

- x De laatste jaren wordt er ontzettend veel gedaan aan genezen door gebed. De kerken die stromen vol. De laatste week hadden we weer verschillende lezingen in de Bethlehemkerk en de mensen die ziek zijn die denken dat ze allemaal kunnen genezen door het gebed. Mag ik Uw mening daaromtrent weten?
- Theoretisch is dit geloof inderdaad volledig juist, maar alleen theoretisch, want om genezen te worden door gebed moet er sprake zijn van een volmaakt geloof, een absoluut geloof en helaas zijn er maar weinig krachten die zo'n volledig vertrouwen kunnen inboezemen aan de mensheid dat daardoor inderdaad de psychische krachten bevrijd worden en lichamelijke genezing plaatsvindt. Maar het is dus inderdaad waar. In de praktijk zullen we echter moeten zeggen dat - waar de meeste mensen geen voldoende geloof hebben, wel een grote hoop en een groot verlangen maar geen geloof en geen vertrouwen, wat dan ook veelal zal blijken uit hun gedragingen - het toch wel erg noodzakelijk is dat we buiten de gebedsgenezingen de op het ogenblik geldende, misschien niet zo uiterst juiste geneeswijzen, aan te houden, want de medische wetenschap staat uiteindelijk nog steeds in haar kinderschoenen en zal nog heel wat schreden af moeten leggen voordat zij tot een juist inzicht komt, tot de verhouding die er bestaat tussen fysieke gebeurtenissen en psychische krachten. En eerst wanneer ze dat ontdekt heeft dan zal ze rationeel kunnen genezen; voor die tijd zal het altijd nog een beetje "God zegene de greep" blijven. Ik hoop dat de aanwezige medici me dat niet kwalijk nemen. Maar als ze in hun hart zoeken dan zullen ze toe moeten geven dat zelfs bij de best gestelde diagnose - een volledig juiste diagnose - het toch altijd nog de vraag blijft hoe de patient op de geneesmiddelen zal reageren en of deze inderdaad een bevredigend resultaat zullen afwerpen, of dat de begeleidingsverschijnselen plotseling toch nog een crisis zullen veroorzaken. En dit kan natuurlijk, wanneer men de psychische krachten van de patient in kan schakelen, voor een groot gedeelte worden voorkomen, terwijl men aan de andere kant dan geneesmiddelen kan gebruiken die minder gevaarlijk zijn dan die op het ogenblik nog strijk en zet gebruikt worden. Dus dat is niet een poging om de medische wetenschap achteruit te zetten, maar dat is alleen een vaststellen van feiten, daarbij uitdrukkelijk voegende dat het m.i. - en dan mag ik zeggen o.i. - voor een mens die ziek is niet geoorloofd is om zonder controle van een geneesheer, die dan althans een studie heeft gemaakt van het menselijk lichaam en dus in staat is vooruitgang of achteruitgang, de oplossing van ziekteverschijnselen of het verergeren daarvan vast te stellen en te constateren en zo nodig maatregelen te treffen, zich alleen door gebedsgenezing, geestelijke genezing of wat dies meer zij, te laten behandelen. Dit is n.l. voor de mens zelve niet verantwoord, daar de mens zelve dit vertrouwen dat hiervoor nodig is, niet op kan brengen; daar ben ik van overtuigd.

Ik hoop dat dit voldoende is.

- x De anthroposofen beweren dat de onverbruikte lichaamskracht of levenskracht van de vroeg gesneuvelde soldaten in geestkracht verandert, die deze mensen dan bij latere incarnaties weer mee op aarde terugbrengen. Is dat zo?
- Dat is afhankelijk van de gebeurtenissen. U moet één ding goed begrijpen. Een soldaat heeft vaak in zeer korte tijd een groot deel van zijn fysieke kracht gebruikt en er zijn heel veel soldaten die sneuvelen die, indien ze terug zouden keren én fysiek én psychisch volledig ongeschikt zouden zijn voor het voortzetten van een leven volgens de normale regelen. Dat een dergelijke niet beschikt over een zeer grote energie, die meegenomen kan worden bij de overgang, zult U begrijpen. Indien echter een soldaat volledig geestelijk zuiver en rein, onverruwd sterft - zich daarbij ook lichamelijk rein gedragende, iets wat ook bij soldaten, vooral in oorlogshandelingen vaak een zeer vraagwaardig iets is - dan ben ik ervan overtuigd dat deze stelling van de anthroposofen juist is en dan wordt inderdaad deze energie meegenomen. Maar daar deze ook in onze wereld - kracht blijft kracht, onverschillig waar ze geuit wordt - gebruikt kan worden, is het niet zeker dat ze bij een volgende incarnatie op aarde, door deze wezens zal worden meegebracht. Ja, het is zelfs mogelijk dat deze kracht voldoende is om hen in staat te stellen in een hogere dan aardse sfeer, hun volgende werkzame leven te slijten. Ik hoop dat het antwoord voldoende is. Vrienden, ik heb een klein beetje kort Uw vragen afgewerkt, maar dat moet U mij niet kwalijk nemen. Wetende hoeveel vragen er waren, heb ik getracht in de mij ter beschikking staande tijd U zo volledig mogelijk elke vraag te beantwoorden, zonder daarbij al teveel overvloedige gegevens en uitleggingen te geven. Ik hoop dat ik ook Uws inziens daarin geslaagd ben en geef het woord over aan "Het Schone Woord".

ABONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5.- op giro 517676 ten name van J. Rientjes, Havenkade 60 te Scheveningen (tel. 554162), verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cent per nummer kost. Geeft ons adressen op voor het zenden van proefnummers.
VAN ALLE REEDS VERSCHENEN NUMMERS HEBBEN WIJ NOG EXEMPLAREN IN VOORRAAD!

Goeden avond vrienden,

Wij gaan dan deze avond besluiten en wij doen dat met HET SCHONE WOORD. Nu is "Het Schone Woord" niet, noch pretendeert het te zijn, iets van literaire, belletristische, zuiver kunstzinnige waarde. Het is slechts een poging woordbetekenis, woordklank en woordrythme op zodanige wijze te verenigen, dat hierdoor een zekere magische band ontstaat die hevestigend werkt voor alle gedachten die wij deze avond hebben mogen uitwisselen en U een kracht is op Uw verdere gang. Dit is dus de bedoeling hiervan. U bent ongetwijfeld op de hoogte van de mogelijkheden die er bestaan. Ik laat U voor heden de keuze uit het sprookje - in een ietwat verkorte vorm dan, met het oog op de tijd - ofwel de meer poëtische behandeling en stel U vrij om zes, ten hoogste zeven onderwerpen hiervoor te kiezen, eenwoordig, zo mogelijk zelfstandige naamwoorden. Gaat U gang.

- x DROOM - LEVENSWIJSHEID - KRUIS - GODSVERTROUWEN - ISIS - MEDELEVEN.

- Juist. We zouden dus als basis kunnen nemen dat wanneer de droom des levens voorbij is, het medeleven en mededogen in ons groter wordt, ons het kruis doet begrijpen en aanvaarden en ons brengt tot bewustwording in inzicht, daarin dan verwerkend de betekenis van de genoemde woorden zonder ze alle woordelijk te noemen.

Mag ik U verder verzoeken mij mede te delen welke vorm U wenst?

- x Sprookje.

- Juist. Het sprookje zullen we dan noemen " D E D R O O M ".

Hij sluimerde onder een kerseboom en de bloesemblaadjes vielen als een zachte regen neer en het scheen hem of het sneeuwde. En terwijl z'n ogen toevielen, droomde hij. En ziet z'n droom was meer dan leven. Door de barheid van de sneeuw kwamen vlinders toegevlogen, die vroegen hem om mededogen te hebben met hen, hen te redden voor de kou. Maar hij wilde niet. Toen kwam er een sterke kracht die hem stelde buiten zichzelf en hij vond zich als een levend wezen, gedreven en gegeseld door de sneeuwvlokken. Het was hem bang om het hart en hij kon het lot niet aanvaarden. Toen heeft hij zich afgevraagd wat te doen. En de droom gaf een eigenaardig antwoord, want ziet, uit de kristallen vormde zich een kruis en plotseling was elk kristal een schoon omraamd kruis

dat nederdwarrelde ter aarde en elk daarvan rustte een ogenblik op zijn vermoeide lichaam. En zo leerde hij dat men het kruis moet dragen. Maar hij was niet willig, totdat hij er één zag zwakker dan hij, die gekweld en gezeseld en neergeslagen werd, verdrukt en vermorseld door de scherpe kristallen der sneeuw. En toen is hij er heengegaan want in hem leefde - gewekt door eigen lijden - het mededogen. En beschermend spreidde hij zijn vlindervleugels uit en hij droeg het kruis, niet slechts van zichzelf, maar van een ander. En zo, zo begreep hij de noodzaak van het dragen en ziet, toen hij het begreep en het aanvaardde, toen klaarde de lucht op en het was zomer en er was bloesem die neerdwarrelde en bloemen die gastvrij haar kelken boden met de kostelijke nectar. En hij wilde vrij vliegen en vrolijk zijn en dartelen over het land. Maar een vreemde hand greep hem; terwijl hij nog staarde weemoedig naar de bloesem, naar de zon, naar de vallende blaadjes, ontwaakte hij. En in het ontwaken was de bewustwording hem niet voldoende. Maar vanaf dien dag ging hij, dragende anders lasten en menigeen heeft hem een dwaas genoemd, maar in hem leefde de droom. Het kruis van velen dat hij gedragen heeft, heeft hem neergedrukt op de aarde, een sterke hand kwam en nam hem uit zichzelf. En ziet, de droom was werkelijkheid geworden. En zo dwaalt hij nu als een schone vlinder vreugdig en licht over velden die liggen boven de wolken, waar de bomen altijd bloesem dragen en waar het licht is een essence van vuur die niet verteert, maar doet gloeien in een vrede die niet groter zou kunnen zijn.

Daar heeft U Uw sprookje; het is kort en klein en toch groot, want gij zijt als die mens die daar worstelend met de dood, anderen het leven soms wil onthouden, uit angst en eigenzin. Ge zoudt Uw vertrouwde omgeving willen beschermen en beschutten. En dan komt er een hand en die grijpt U en stelt U daar buiten en dan moet ge meeworstelen. En eerst in het lijden zult ge het lijden van anderen leren begrijpen en aanvaarden. En eerst wie het lijden begrijpt en doorvoelt, in die kan het mededogen ontwaken, die kan door naastenliefde gedreven, tot kruisdrager worden voor anderen. En wie kruisdrager is die zal de bewustwording niet onthouden worden, een bewustwording waarin de droom van een Koninkrijk Gods tot werkelijkheid wordt en de heerlijkheid geen einde kent, omdat de mens - ingaande tot de tempel - één wordt met de vlam die op het altaar der schepping brandt, die is Schepper, Bouwmeester en Heerser van alle dingen.

Ik dank U voor Uw aandacht. Goeden avond.

Van de band overgenomen
en g e s t e n c i l d
d o o r
Type- en Copieerinrichting
J. R i e n t j e s
HAVENKADE 60 - SCHEVENINGEN
Telefoon : 55 41 62